

SKEPP O'HOJ

NR 3

Augusti 2001

I detta nr:

- Vår Ordförande har ordet.*
- Riksårsmötet på finlandsbåt*
- Vårutflykten*
- Från regalskepp till kustkorvetter -
480 år med den svenska flottan*
- Ny Marinbaschef*
- Svaren till Seglande skepp I och II*
- Klubbstugan*

Flottans mäns avdelning 11, Nynäshamn

Ordförande: Bo Schagerberg	08 - 530 447 57
Mob	070 - 521 44 39
Vice ordf. : Hans Martinelle	08 - 520 211 13
Mob	070 - 566 06 61
Sekreterare: Rune Stang	08 - 520 305 55
Mob	070 - 369 29 38
Kassör: Eron Wersén	08 - 520 155 54
Mob	070 - 527 03 37
Ledamöter: Jan Settergren	08 - 520 353 07
Nils Ljungberg	08 - 520 306 10
Börje Svaleklev	08 - 520 138 51
Supleanter: Anders Möllerström	08 - 520 172 91
Sven Sahlsten	08 - 520 188 23

Adress: FM avd 11 NYNÄSHMN
c/o Bo Schagerberg
Sunnerbyv 6
148 71 SORUNDA
e-mail: .schagerberg@nynashamn.
mail.telia.com

produktion: st-media
R Stang
Skogsv 4
148 30 ÖSMO
Tfn 08-52030555
Mob 070-3692938
e-mail: st-media@svipnet.se

Ordföranden har ordet

Alla dessa förbannande utredningar!!
Marinbasen på Muskö och verksamheterna är åter under lupp och utsatt för utredning om dom skall vara här eller där och vad som skall vara arbetsuppgift.

Jag beundrar människor som hela tiden måste arbeta under en icke vetskap om var skall jag göra vad.

Arbetet blir hela tiden bli kortsiktigt och att då prestera ett bra resultat måste vara svårt när det hela tiden i bakhuvudet finns en tanke om att i morgon omorganiserar vi. Arbetet skall ändras och arbetsplats bytas och det som just är gjort gäller inte längre. För en oinvid och utomstående är man naturligt dåligt insatt och och har svårt att förstå vad som till slut är avsett att blir rätt och riktigt. Vad man har att luta sig emot är att två gånger tidigare har vi avrustat och båda gångerna har vi varit mycket dåligt förberedda inför en händelseutveckling som vi själva inte har rätt över.

Det är bra om vi aldrig mer blir utsatt för ofred eller anfall men historien ger ju inte någon större garanti för att så skulle vara fallet.

Visserligen har man tyckt ibland att försvaret varit en stor koloss och undrat om allt det här verkligen behövs men därifrån till att plötsligt anse att ingenting behövs längre kan heller inte vara rätt. Varför inte låta försvaret minska i en takt så att vi är på ovansidan vattenytan istället för på undersidan.

Försvaret har haft och har skolor som har utbildat svenska män och kvinnor inom olika yrken och haft minst lika stor betydelse som folkskolor på sin tid och gymnasierna idag. Kan inte denna utbildning införlivas eller jobba tillsammans med den civila?

Försvarets skolor hade den stora fördelen att den kombinerade praktik med teori en metod som nog inte skulle sitta helt fel hos många skoltrötta elever.

Min reflexion måste bli att ta det lugnt och tänk efter före.

RIKSÅRSMÖTE PÅ FINLANDSBÅT

Årets riksårsmöte genomfördes i början av maj på en av Vikingbåtarna destinerad till Helsingfors. Stockholmsföreningen stod som arrangör och det skall från början sägas att det blev ett både bra och traditionsenligt möte.

Visserligen ger ju en båt mindre möjligheter till några längre utflykter men farhågorna för att vi inte skulle kunna vara samlade och inte kunna hålla uppe traditionerna kom av sig.

Själva riksårsmötet hölls ombord i en konferenslokal lagom stor och lämplig för sitt ändamål. Även om takhöjden kunde varit bättre kunde vi tåga in till fanfar och med flaggparad.

Vid både förbrödringen och banketten hade vi fått avdelade platser så att vi hölls samlade. Vid förbrödringen fick personalen genom att tända och släcka påpeka att nu är det dags att koja.

Beslut som togs under mötet kommer att redovisas i FM:s tidning så vi, dvs Hans M och Bosse S som representerade föreningen hänvisar till höstnumret som snart ligger i lådan.

I Helsingfors ställde vi upp för flaggmarsch till Hjaltegravarna där vår riksordförande Gunnar Bengtsson lade ner en krans för att hedra de fallna. Våra flaggor från Nynäshamn fanns med.

Systerföreningen i Helsingfors arrangerade en utflykt till Sveaborg med duktiga och sakkunniga guider och den finska marinen bidrog med båttransport.

Sveaborg var en av stormaktsveriges största försvarsanläggningar byggd under ledning av Augustin Ehrensvärd mellan åren 1748 och 1772. Fästningen kapitulerade snöpligt under amiral Cronstedt 1808, delvis genom missförstånd och sedan dess har ingenting varit sig likt för varken Sverige eller Finland!

Riksårsmöte på båt kan vi tänka oss att göra om, som omväxling och alternativ när vi saknar förläggningar på land.

Vårutflykten

Vårutflykten i år var ställd till Ålö. Vi var nästan ett tjugotal som hörsammat vårt upprop och tog skärgårdsbåten från fiskebryggan för att kliva av vid ångbåtsbryggan på Ålö.

Ålö visade sig vara ett gott mål. Jag menar att sillbiten med till den anpassat lämpligt fiskvin vid ankomsten smakade förträffligt och lunchen som också gick i fiskens tecken och serverades i "sommarestaurangen" hörde till dom goda målen. Restaurangen drivs av Carina Nilsson med stöd av sin pappa som flyttat hit från Åmål. Maken driver en ädelfiskodling. All lunchmat var med andra ord producerat på plats. Ön ligger lite inklämt mellan Utö och Nåttarö och kommer därför lite i skymundan och är för många obekant. Det blir ofta Utö och Nåttarö som får äran och uppmärksamheten. Men Ålö har en intressant historia och framförallt en natur och fauna som i mångt och mycket saknar motstycke. Här går en gräns för syd- resp nordligt växande växter. Vår ordförande hade botaniserat bland böckerna och förmedlade dessa kunskaper vidare.

Efter lunchen fick deltagarna i uppgift att lösa ett antal frågor i en tipsprommenad som ställde krav på både uppmärksamhet och en viss klurighet.

Att döma av applåder och tack vid återresan kl 15 föll resan på läppen och alla såg nöjda ut.

Från regalskepp till kustkorvetter – 480 år med den svenska flottan.

av André Persson, artikeln införd i Sv Kustregistret 2001

I snart 500 år har den svenska flottan patrullerat och försvarat vår långa kust mot inkräktare, en försvarsgren som tillkom under Gustav Vasa och sedan dess både vuxit och krympt.

Den svenska flottan i mer organiserad form kom att växa fram under Gustav Vasa som, i sin iver köpte tio stycken välutrustade fartyg av hansa-staden Lübeck för att kunna blockera sjövägen för en dansk expedition till Stockholm.

Manövern lyckades, danskarna fick dra sig tillbaka och Gustav Vasa fick smak för att investera i sjöstridskrafter. Snart var man Östersjöns dominant, och vid sin död 1560, hade Gustav Vasa placerat Sverige på världskartan av stora sjönationer och konungariket kunde stoltsera med en armada bestående av sju stora kravaller, två mindre skepp, åtta barkar och tjugosex galärer.

1600-talet var starten på Sveriges stormaktstid, flottan rustades, Karlskrona blev huvudstation och med ambitionerna växte skeppen till att bli regalskepp; fick namn som Vasa och Kronan, blev oförglömliga och ändrade för alltid sättet att strida till sjöss. Regalskeppen fick fasta besättningar på upp till 150 man, samordnade sina anfall och upphörde helt och hållet med att äntra sina motståndare för att i stället ägna sig åt regelrätt artilleristrid.

Ryssen kommer

Linjeskepp från mitten av 1700-talet

Kontrasten kunde inte varit större mot de små ryska galärer som började nosa runt de svenska kusterna i början på 1700-talet. Små snabba och ljudlösa var de som gjorda för att manövrera i den grunda och svårnavigerade svenska skärgården. De stora svenska regalskeppen hade inga som helst möjligheter att bjuda galärerna motstånd, och ryssen kom under flera år att härja fritt längs den svenska ostkusten.

Det något infekterade läget med den mäktige grannen i öst kom att kulminera i och med freden i Nystad 1721. En fred som sannerligen smakade beskt för alla anhängare av ett Storsverige. Sverige förlorade de baltiska områdena till Ryssland, något som

kom att förändra rikets försvarspolitiska läge och flottans huvuduppgift, som tidigare främst varit att säkra överskeppningen av trupper till kontingenten.

Svenska flottan stod nu inför en stor förändring, något som blev startskottet för skärgårdsflottan dess mindre, grundgående och lättmanövrerade fartyg. Flottan inledde nu ett samarbete med armén och kom därefter att få en mer amfibisk karaktär, något mycket ovanligt vid den här tiden. Flottans främsta mål kom nu att bli landsättning av arméstridskrafter i fiendeland.

1800-talet inleddes med förlusten av Finland till Ryssland 1809. Hela Bottenviken och Östersjöns östra stränder behärskades nu av ryssarna, Sverige skakade och ville se över hela planeringen av försvaret för att kunna möta den ryska armadan. Men flottan lät ändå förfallas och fram till 1860-talet försvarades svenska kuster av de så kallade linjefartygen, med undantag av vissa förstärkningar i form av fregatter, galärer och korvetter.

Ånga, propeller och vridbara kanontorn

Pansarbåten "John Ericsson"
b 1866, mod 1895

Den industriella revolutionen i slutet av seklet kombinerat med ett försvarsbeslut 1882 gjorde att den svenska flottan

gick en ny vår tillmötes: Ånga kom att tränga undan segel, skovelhjulet försvann och ersattes av John Ericssons propeller, kanonerna utvecklades och blev nu både bakladdade och eldrören räfflade.

Alla dessa smått revolutionerande innovationer kunde man hitta på Sveriges första ångdrivna fartyg, korvetten Gefle, som presenterades 1848. John Ericssons uppfinnarlusta upphörde ingalunda i och med propellern, och nordsidan i det amerikanska inbördeskriget kunde kort därefter njuta frukten av hans arbete då pansarskeppet Monitor utrustades

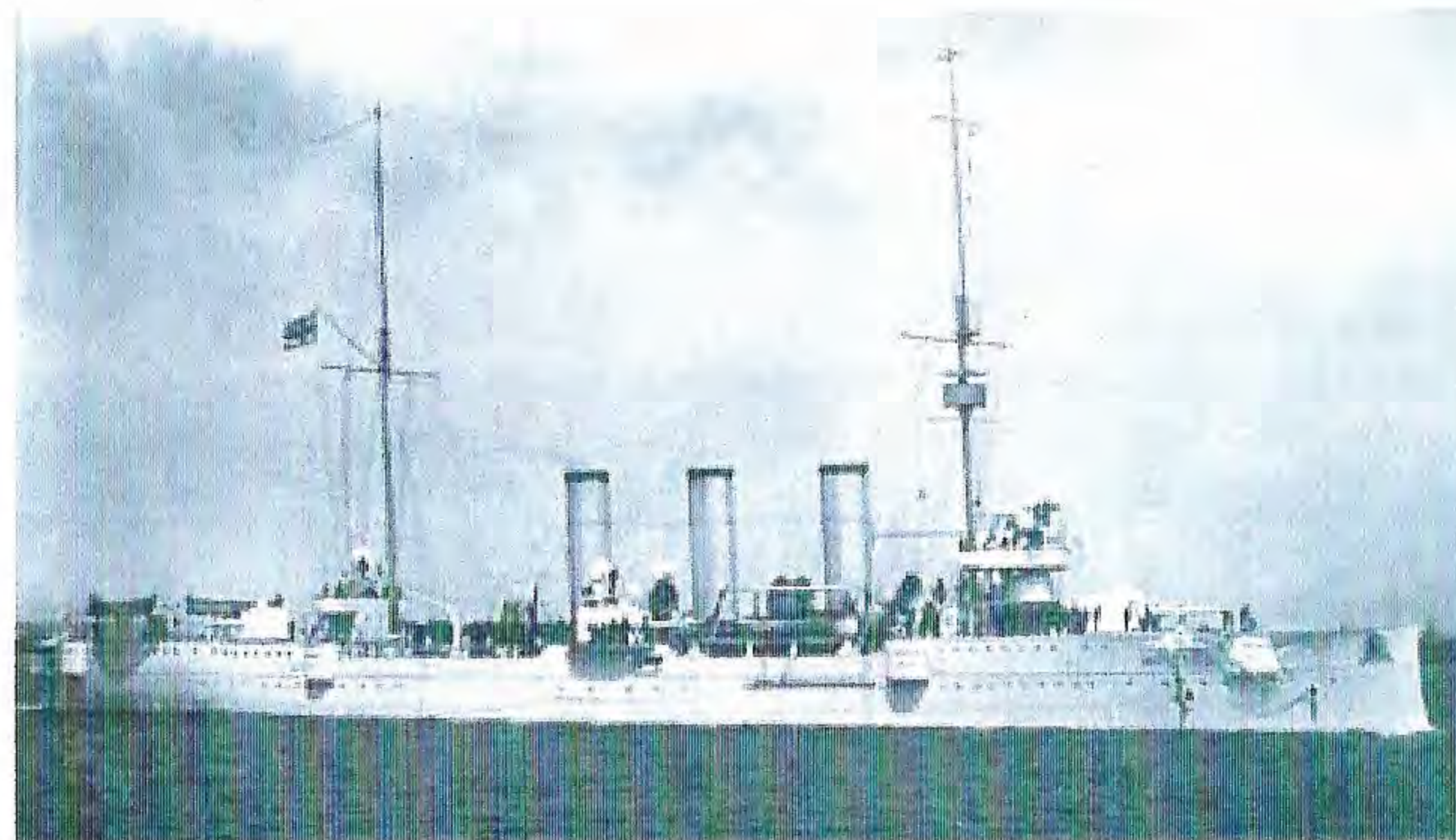
Linjeskepp under 1814-1844 års unionsflagg

Torpedkryssaren "Jacob Bagge"
b 1898

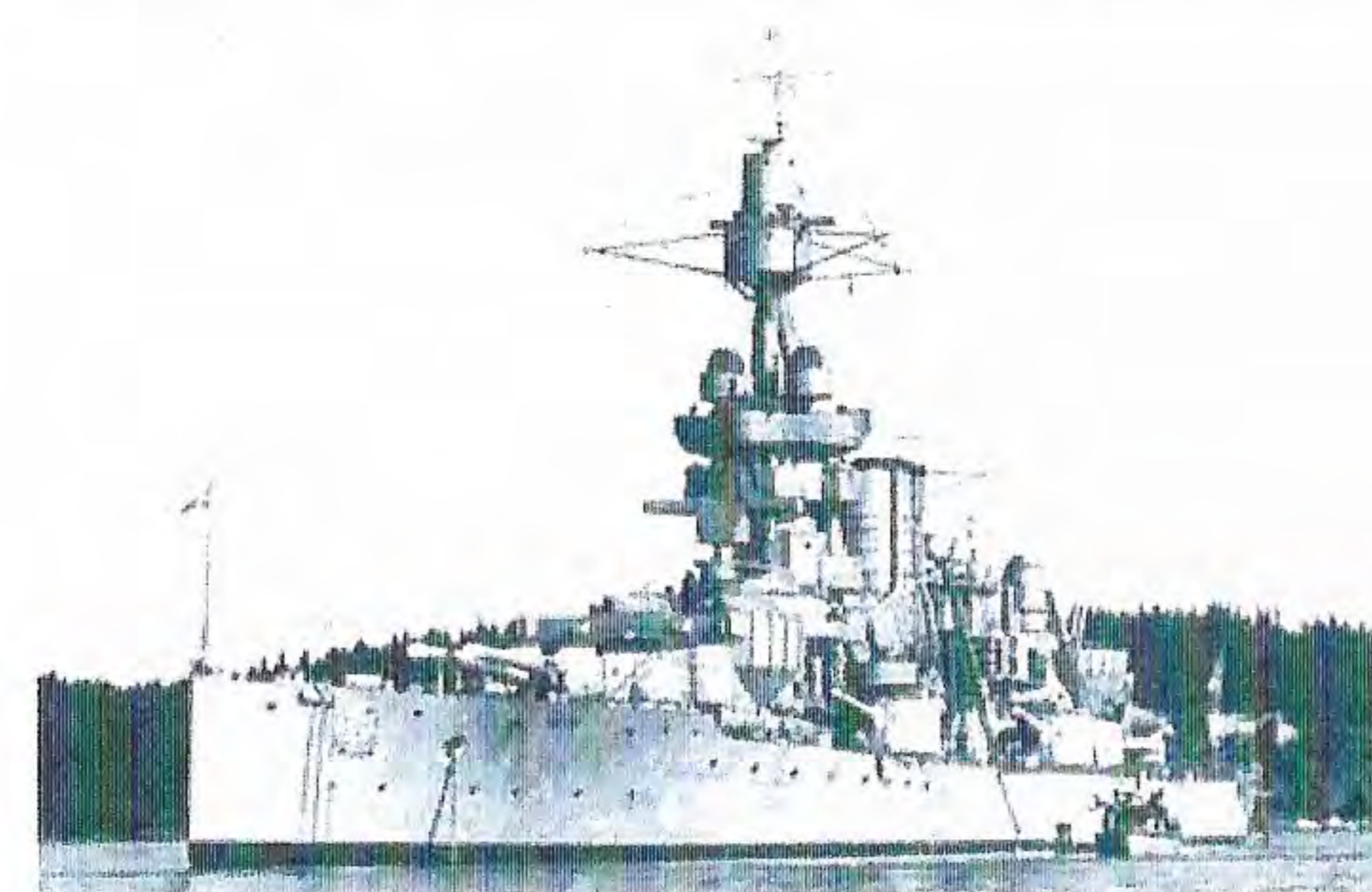
Ubåt "Hajen 1" b 1905

Pansarkryssaren "Fylgia" b 1905

med något så avancerat som ett vridbart kanontorn.

Det vridbara kanontornet blev stilbildande för en hel värld och på bara några år genomgick världens flottor en total omvandling, och Sverige var inget undantag. Pansarskeppet Svea 1885 blev startskottet för en leverans på ett femtontal pansarskepp, och i samband med det sjösattes även Sveriges första jagare. Det här var också tiden för den första ubåten och skapandet av kustartilleriet.

Pansarskeppet
"Gustav V"
b 1918

Penninginsamling och minskat ubåtsskydd

Tiden fram till första världskriget präglades av återhållsamhet gentemot flottan och vapenslaget sattes på undantag. Det gick till och med så långt att det svenska folket finansierade byggandet av skeppet Sverige genom en landsomfattande penninginsamling. Resurserna var med andra ord knappa och 1925 års försvarsbeslut drog åt tumskruvarna än mer och den svenska flottan fick hålla hårt i plånboken. Under andra världskriget patrullerades Sveriges kuster av äldre och något moderniserade pansarskepp som Drottning Viktoria och Gustav V, men även av en stor del ombyggda civila skepp kom att tas i bruk av den ekonomiskt ansträngda flottan.

Jagaren "Romulus" b 1935 i Italien

Kryssaren "Tre Kronor" b 1944

Tanken på att satsa på mindre skepp började gro och i slutet på 50-talet kom Marinplan 60 att sätta dessa tankar på pränt då man fastslog att svenska flottan i fortsättningen skulle satsa på små, lätta fartyg. Många små skulle ersätta ett fåtal stora.

Svenska flottan hade återigen ändrat skepnad och Torpedbåtarna blev de fartyg som kom att ta över de större fartygens uppgifter. Jagarna behöll man ett tag till och fick sällskap av fartygstyper som Robotbåtar, Patrullbåtar och Kustkorvetter. Fartygstyper som än i dag utgör stommen i den svenska flottan.

Jagaren "Halland"
b 1952

Rolf Brehmer, kmd 1, ny chef för Ostkustens marinbas

Fr om 2001-07-01 tillträdde jag som ny chef för Ostkustens marinbas,

Jag heter Rolf Brehmer är 58 år bor i Haninge (Handen) är gift och har tre vuxna barn som också är gifta. Mina intressen är framförallt segling.

Jag blev officer 1966. Min sjötjänst har jag framförallt fullgjort på motortorpedbåt och torpedbåtar men även en kortare tid på jagare samt två långresor med Älvsnabben. Jag har även viss erfarenhet av moderna fartyg som provturskommandochef på Göteborgs korvetterna.

Jag har tjänstgjort inom "förvaltning" på FMV samt som chef för MKuhbat Syd i Karlskrona,

Stabstjänst som avdelningschef inom gamla Marinledningen och Marinentrum, lärare bl a inom fd MHS. J

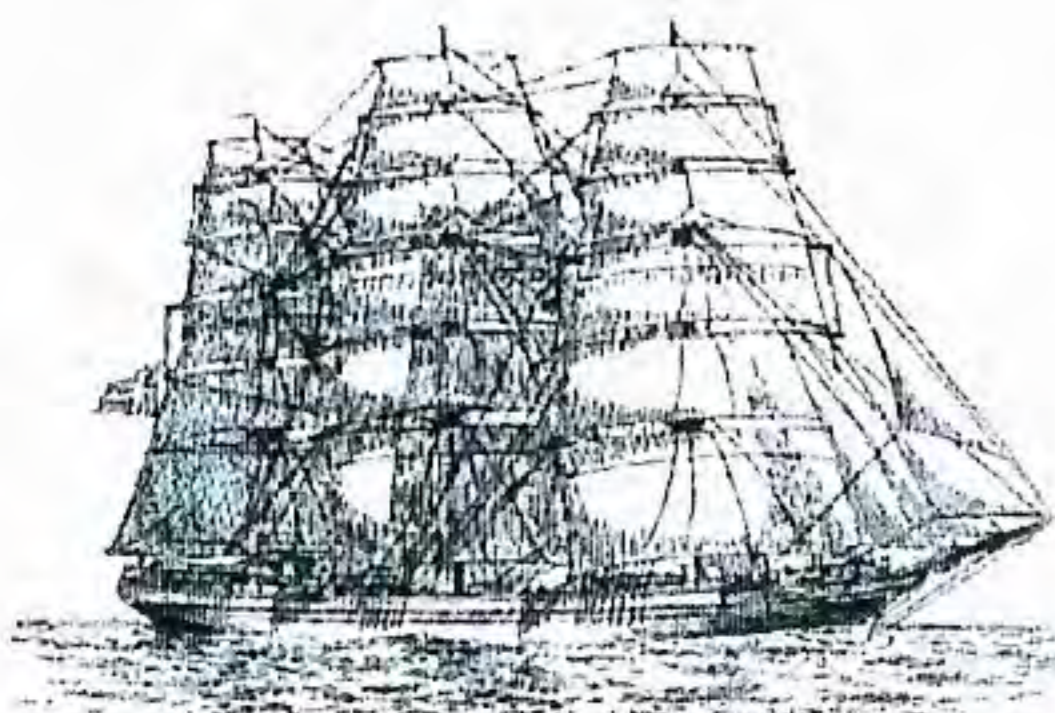
Jag har dock aldrig tidigare tjänstgjort vid MKO /MUSKÖ så det blir en ny erfarenhet.

De senaste åtta åren har jag i huvudsak tillbringat på central stab så jag ser verkligen fram emot att under mina sista aktiva år i marinen få tjänstgöra på förbandsnivån och ånyo komma närmare "verkligheten". Jag anser detta trots de problem som vi fn står inför (bl a ett besvärande vakans- o ekonomiläge och osäkerheter inför den fortsatta omstruktureringen).

Problem är till för att lösas och jag tror på en framtid för marinbaserna i den nya marina strukturen. Vår framtid bygger på att vi även i fortsättningen förblir en kompetent och efterfrågad resurs av våra kunder avseende underhåll, övrigt stöd samt sjöövervakning.

Seglande skepp I o II

De seglande skeppen avbildade i nr 2 var I ett fullriggat skepp. Det som kännetecknar ett fullriggat skepp eller "fregattskepp" är att det är ett fartyg med minst tre master och att det har rår på alla masterna. Fartyget har vanligen en dräktighet på 1000 ton eller däröver.

Seglande skepp II var en något svårare nöt att knäcka. Det avbildade fartyget är en skonertbrigg eller hermafroditbrigg. Fartyget har höga undermaster med salning och stång. Den för gaffelsegel, märs och bramsegel på båda masterna. Det innersta av stagegelen förut är vanligen en stagfock.

Läsekretsens intresse för de seglande skeppen har inte varit överdrivet stor. Ingen har försökt sig på att svara på uppgiften. Kanske har den varma sommaren påverkat medlemmarna till tankar på andra saker.

KLUBBSTUGAN

Vi har gjort uppopp ett flertal gånger ibland med ganska magert resultat om att få hjälp med mindre arbeten. Vi är ålagda att göra vissa underhållsarbeten.

Nu är det dags igen och vad som skall hända är att vi måste plocka ner takpannorna över altanen och ersätta ruttet virke med nytt.

Vi har också en del målningsarbeten som måste göras.

Vi tar tacksamt emot frivillig arbetskraft. Ring Bosse eller Eron och Ge oss ett handtag. Vi behöver din hjälp.

Telefonnr att ringa är 53044757 eller 52015554.

Välkomna

att besöka stugan.

FLOTTANS MÄNS LOKALFÖRENING 11 I NYNÄSHAMN

